

การจัดบริการใส่ฟันปลอมเพื่อเป็นสวัสดิการ และเพื่อสนองความต้องการของข้าราชการ ลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และครอบครัว

นายสถาพร เตียวพิพิธพร ทบ.นบ.สม.

กลุ่มงานทันตกรรมบริการ กองทันตสาธารณสุข
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดบริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติมจากบริการทันตสาธารณสุขที่มีอยู่
ทั้งนี้เพื่อสนองตอบความต้องการของข้าราชการ ลูกจ้างกรุงเทพมหานครและครอบครัว โดยเสียค่าใช้จ่าย
ในการใส่ฟันปลอมถูกกว่าค่าใส่ฟันปลอมโดยทั่วไป อีกทั้งกรุงเทพมหานครไม่ต้องจัดสรรทรัพยากรบุคคล
และงบประมาณเพิ่มเติมจากที่มีอยู่

การศึกษาในเรื่องนี้ เริ่มด้วยจัดโครงการทดลองบริการใส่ฟันปลอมให้กับข้าราชการลูกจ้าง
กรุงเทพมหานครและครอบครัว เป็นระยะเวลา 12 เดือน แบ่งเป็นขั้นเตรียมการ 1 เดือน และขั้นดำเนินการ
11 เดือน จากนั้นรวบรวมผลการดำเนินการ ทำการศึกษาจากแบบสอบถามจากคนไข้ที่ได้รับการใส่
ฟันปลอมไปเรียบร้อยแล้วไม่น้อยกว่า 7 วัน จำนวน 48 คน จากคนไข้ที่ได้รับการใส่ฟันปลอมไปทั้งหมด
จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ของผู้ได้รับการใส่ฟันปลอมทั้งหมด แล้วจึงนำมาคำนวณหา
ทางสถิติ โดยหาค่าร้อยละ ผลปรากฏว่าคนไข้ที่ได้รับการใส่ฟันปลอมไปแล้ว มีความต้องการต่อบริการใส่ฟันปลอม
และมีความพอใจต่อบริการที่จัดให้ทั้งทางด้านความพอใจต่อผู้ให้บริการ การใช้งานของฟันปลอม ราคา
ค่าบริการ และทุกคนต้องการให้มีบริการต่อไป

นอกจากนี้ยังได้ออกแบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการใส่ฟันปลอม สถิติรายงานการปฏิบัติงานกลุ่มงาน
ทันตกรรมบริการ และบัญชีรายรับ รายจ่ายค่าทำฟันปลอม ทำให้ทราบศักยภาพในการให้บริการของ
หน่วยงานที่สามารถให้บริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติม จากบริการทันตสาธารณสุขปกติ โดยหน่วยงานไม่
ต้องจัดบุคลากรหรืองบประมาณเพิ่มเติมแต่อย่างใด

บทนำ

กรุงเทพมหานคร มีจำนวนข้าราชการและลูกจ้างประมาณห้าหมื่นคนเศษ หากจะรวมทั้งครอบครัวของข้าราชการและลูกจ้างด้วยแล้ว จะมีจำนวนถึงแสนคนเศษ โดยมีหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานครที่ให้การดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย ได้แก่ สำนักงานการแพทย์ ซึ่งมีโรงพยาบาลให้บริการจำนวน 5 แห่ง และสำนักอนามัย ซึ่งมีศูนย์บริการสาธารณสุข 62 แห่ง และศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา 80 แห่ง สถานบริการเหล่านั้นนอกจากจะให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปแล้วยังจัดบริการให้เฉพาะข้าราชการลูกจ้างกรุงเทพมหานครและครอบครัว เป็นสวัสดิการอีกด้วย

กลุ่มงานทันตกรรมบริการ กองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัย มีภาระหน้าที่จัดบริการทันตสาธารณสุขเพื่อเป็นสวัสดิการแก่ข้าราชการ ลูกจ้างกรุงเทพมหานครและครอบครัว และจากบริการปกติที่จัดให้นี้ ยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน ตามหลักการทันตสาธารณสุข จึงได้จัดบริการด้านทันตกรรมฟื้นฟูสภาพหรือบริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติม เพื่อให้เป็นบริการครบทุกด้าน การบริการใส่ฟันปลอมนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัยโดยทั่วไปแล้ว ยังเป็นความต้องการของผู้รับบริการอีกด้วย ในส่วนของกรุงเทพมหานครไม่ต้องจัดสรรงบประมาณและบุคลากร เพื่อให้บริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติมจากปกติซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงานมากขึ้น

วิธีการวิจัย

1. จัดทำโครงการ “การจัดบริการใส่ฟันปลอมให้กับข้าราชการ ลูกจ้างกรุงเทพมหานครและครอบครัว” ที่สถานบริการ กลุ่มงานทันตกรรมบริการ กองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัย โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ ระยะเวลา 1 เดือน (ตุลาคม 2533)

ก. ขออนุมัติโครงการ ขออนุมัติเก็บค่าบริการใส่ฟันปลอม ตลอดจนวิธีการเก็บเงินและการนำส่งเงิน

ข. จัดเตรียมวัสดุทันตกรรมที่ต้องใช้เพื่อบริการใส่ฟันปลอม สถานที่รับจ้างทำฟันปลอม ตลอดจนวิธีการเบิกจ่ายเงินเพื่อการจัดซื้อและจัดจ้าง

ค. จัดทำประชาสัมพันธ์ ทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ โปสเตอร์ และประกาศ

1.2 ขั้นตอนการ ระยะเวลา 11 เดือน (พฤศจิกายน 2533 - กันยายน 2534)

ก. จัดทำบัตร ลงทะเบียน และการนัดหมาย

ข. จัดบริการใส่ฟันปลอมชนิดต่าง ๆ

ค. รวบรวมรายงานประจำเดือน ประจำปี

2. สร้างแบบสอบถามประกอบด้วย คำถามในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ก. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข. ข้อมูลในการรับบริการใส่ฟันปลอม

ค. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ได้ให้ผู้รับบริการใส่ฟันปลอมไปแล้ว จำนวน 128 คน โดยนัดหมายให้มาตอบแบบสอบถามหลังการใส่ฟันปลอมไปเรียบร้อยแล้ว ไม่น้อยกว่า 7 วัน ปรากฏว่ามีผู้มาตอบแบบสอบถามจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ของผู้ได้รับการใส่ฟันปลอมทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

4. สร้างแบบคำสัมภาษณ์ผู้ให้บริการใส่ฟันปลอม ซึ่งประกอบด้วยทันตแพทย์ 3 คน ผู้ช่วยทันตแพทย์ 2 คน คนงาน 2 คน รวมทั้งหมด 7 คน เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลการบริการใส่ฟันปลอมมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามปกติหรือไม่ ทำให้ทราบศักยภาพในการให้บริการใส่ฟันปลอม

5. จัดเก็บและรวบรวมราคาค่าทำฟันปลอม จาก

สถานบริการต่าง ๆ เปรียบเทียบค่าบริการจากสถานบริการต่าง ๆ เพื่อทราบค่าบริการของสถานบริการทั้งภาครัฐบาล เอกชน และกองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัย ซึ่งสถานบริการทั้งหมดที่ศึกษาตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย ได้เสนอเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1. การบริการใส่ฟันปลอม เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ข้าราชการ ลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และครอบครัว

1.1 ความสะดวกสบายในการใช้บริการ เป็นบริการซึ่งจัดให้ในสถานที่ทำงานของผู้รับบริการเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางและเสียเวลาราชการมากนัก

1.2 เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรับบริการและค่าใช้จ่ายเป็นค่าบริการใส่ฟันปลอม พบว่าค่าบริการใส่ฟันปลอมของสถานบริการภาคเอกชนสูงกว่าค่าบริการสถานบริการกองทันตสาธารณสุข 3.7 ถึง 5.7 เท่า และค่าบริการสถานบริการภาครัฐบาลสูงกว่าค่าบริการสถานบริการกองทันตสาธารณสุข 1.5 เท่า ถึง 2.2 เท่า (ตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2)

ตอนที่ 2. การบริการใส่ฟันปลอมสนองความต้องการของข้าราชการ ลูกจ้างกรุงเทพมหานครและครอบครัว

จากแบบสอบถามผู้รับบริการใส่ฟันปลอมไปเรียบร้อยแล้วไม่น้อยกว่า 7 วันพบว่าเป็นความต้องการของผู้รับบริการเองสูงถึงร้อยละ 81 (ตารางที่ 3) มีความพอใจต่อฟันปลอมที่ได้รับบริการไปแล้ว ทั้งทางด้านการใช้งานและราคาค่าบริการ (ตารางที่ 4) และผู้รับบริการเสนอให้จัดบริการใส่ฟันปลอมต่อไป และจะแนะนำผู้อื่นมาใช้บริการ (ตารางที่ 5)

ตอนที่ 3. ศักยภาพในการให้บริการใส่ฟันปลอมของกลุ่มงานทันตกรรมบริการ กองทันตสาธารณสุข

สำนักอนามัย

จากแบบสัมภาษณ์ผู้ให้บริการ ซึ่งประกอบด้วยทันตแพทย์ ผู้ช่วยทันตแพทย์และคนงาน โดยเฉพาะทันตแพทย์ให้แล้วแต่ความพอใจที่จะให้บริการหรือไม่ และแล้วแต่ความต้องการบริการใส่ฟันปลอมชนิดใด พบว่าการบริการใส่ฟันปลอมนี้มีผลกระทบต่องานประจำบ้าง และเห็นด้วยกับการจัดให้มีบริการนี้ (ตารางที่ 6)

ตอนที่ 4. ค่าใช้จ่ายหรือค่าการลงทุนในการจัดบริการใส่ฟันปลอมกลุ่มงานทันตกรรมบริการ กองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัย

การบริการใส่ฟันปลอมนี้เป็นบริการเพิ่มเติมจากบริการทันตสาธารณสุขที่มีอยู่แล้ว ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นมา จึงเป็นค่าวัสดุ และค่าจ้างทำฟันปลอม พบว่างบเกินดุล และรายรับสูงกว่ารายจ่ายเกือบ 2 เท่าตัว (ตารางที่ 7)

บทวิจารณ์

การจัดบริการด้านทันตกรรมฟื้นฟูสภาพหรือบริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติมจากบริการที่มีอยู่ คือ ด้านทันตสุขศึกษา ด้านทันตกรรมป้องกันและด้านทันตกรรมบำบัดรักษานั้น เป็นบริการเพื่อให้ครอบคลุมทุกด้านตามหลักการทันตสาธารณสุข มิใช่เป็นการพัฒนางานด้านทันตกรรมบำบัดรักษา ซึ่งไม่ใช่ภาระหน้าที่หลักของกองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัย อีกทั้งบริการที่เพิ่มขึ้นนี้ยังเกี่ยวข้องกับการเงิน จึงต้องศึกษาและปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ

สำหรับบุคลากรผู้ให้บริการโดยเฉพาะทันตแพทย์ได้ให้แนวทางในด้านให้บริการ ซึ่งแล้วแต่ความสมัครใจแต่ละท่านจะให้บริการ เป็นการบริการที่เพิ่มเติมจากปกติ ทั้งนี้โดยใช้เวลาที่พอจะมีบ้างให้เกิดประโยชน์ ทำให้เกิดทักษะต่องานบริการใส่ฟันปลอม และที่สุดคือ ผู้มารับบริการได้มีสุขภาพที่ดีจากแนวทางนี้จะเห็นว่า ตารางการให้บริการใส่ฟันปลอมในแต่ละช่วงเวลามีมาก มีน้อย หรือไม่มีเลยและแม้ว่างาน

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบค่าบริการใส่ฟันปลอมระหว่างสถานบริการของรัฐและเอกชน
() จำนวนสถานบริการ

หน่วย : บาท

สถานที่บริการ	ฟันปลอมชนิดถอดได้				ฟันปลอมชนิดติดแน่น	
	Full denture	Partial denture	Removable	T.P.	Porcelain	Pin
	(ซี่แรก)	(ซี่แรก)	bridge (ซี่แรก)	(ซี่แรก)	crown (Unit ละ)	(Unit ละ)
สถานบริการภาครัฐ	1800-5000 (6)	1000-2000 (6)	600-1200 (6)	250-500 (6)	1200-2500 (6)	300-700 (6)
ค่าเฉลี่ย	3,400	1,500	900	375	1,850	500
สถานบริการเอกชน	5000-15000 (10)	800-9000 (11)	1200-2500 (7)	500-2000 (11)	2500-8000 (12)	200-1500 (9)
ค่าเฉลี่ย	10,000	4,900	1,850	1,250	5,250	850
กองทันตสาธารณสุข	1500-2000 (1)	1000-1200 (1)	400-600 (1)	200-300 (1)	1000-1200 (1)	150-300 (1)
ค่าเฉลี่ย	1,750	1,100	500	250	1,100	225

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบค่าบริการใส่ฟันปลอม ระหว่างสถานบริการของรัฐและเอกชน (เป็นจำนวนเท่า)

สถานที่บริการ	ฟันปลอมชนิดถอดได้				ฟันปลอมชนิดติดแน่น	
	Full denture	Partial denture	Removable	T.P.	Porcelain	Pin
	(ซี่แรก)	(ซี่แรก)	bridge (ซี่แรก)	(ซี่แรก)	crown (Unit ละ)	(Unit ละ)
กองทันตสาธารณสุข	1	1	1	1	1	1
สำนักงานมัย						
สถานบริการภาครัฐ	2.0	1.5	1.8	1.5	1.7	2.2
สถานบริการเอกชน	5.7	4.5	3.7	5.0	4.8	3.8

ตารางที่ 3 ข้อมูลจากผู้มารับบริการ (ก่อนรับบริการ)

เพศ	อายุ (ปี)			ทราบข่าวสาร			เคยได้รับบริการ		เหตุที่มารับบริการ	
หญิง ชาย	20-39	40-60	มากกว่า 60	เจ้าหน้าที่	ประกาศ	อื่น ๆ	เคย	ไม่เคย	ตนเองต้องการ	ผู้อื่นแนะนำ
56 44	46	42	12	65	21	14	52	48	81	19

ตารางที่ 4 ข้อมูลจากผู้มารับบริการ (ภายหลังรับบริการ)

ชนิดฟันปลอม	รับการ		ผลการใช้งาน		ต้องใช้เวลามาทำ		ราคาค่าบริการ	
	การใส่ฟันปลอม	ตรวจ หลังใส่						
ถอดได้	ติดแน่น	ใส่ประจำ	ใส่บ้าง	มา	ไม่มา	ตามคาดหวัง	ดีกว่า	ต่ำกว่า
							2 ครั้ง	3-4 ครั้ง
							มากกว่า 4 ครั้ง	
88	12	79	21	65	35	60	27	13
							48	36
							16	63
							35	2

ตารางที่ 5 ข้อมูล ข้อเสนอแนะจากผู้มารับบริการ

ควรจะมีบริการต่อไปหรือไม่		คิดว่าจะแนะนำผู้อื่นมาใช้บริการ	
ควรจะมี	ไม่ควรจะมี	แนะนำ	ไม่แนะนำ
100	0	94	6

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นผู้ให้บริการ ที่มีต่อการบริการใส่ฟันปลอมของกลุ่มงานทันตกรรมบริการ
กองทันตสาธารณสุข สำนักงานมัย

บุคลากร	จำนวน	ผลกระทบต่องานประจำ			ความเห็นที่จะให้มีบริการ	
		ไม่มี	มี	มีบ้าง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ทันตแพทย์	3	1	1	1	3	-
ผู้ช่วยทันตแพทย์	2	-	1	1	2	-
คนงาน	2	-	-	2	2	-
รวม	7	1	2	4	7	-

ตารางที่ 7 รายรับ-รายจ่าย ของการบริการใส่ฟันปลอมของกลุ่มงานทันตกรรมบริการ กองทันตสาธารณสุข
สำนักอนามัย ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2533 ถึง กันยายน 2534

เดือน	ชนิดฟันปลอม		รายรับ	รายจ่าย		งบดุล
	ติดแน่น	ถอดได้		ค่าวัสดุ	ค่าทำฟันปลอม	
พฤศจิกายน	2	10	4,520	26,680	1,900	- 24,060
ธันวาคม	3	8	4,010	-	1,945	- 21,995
มกราคม	2	18	7,570	-	1,511	- 15,936
กุมภาพันธ์	4	11	5,110	-	1,445	- 12,271
มีนาคม	4	23	17,640	-	8,243	- 2,874
เมษายน	4	7	5,590	-	2,048	+ 668
พฤษภาคม	1	25	25,480	-	12,117	+ 14,031
มิถุนายน	4	6	2,560	-	1,626	+ 14,965
กรกฎาคม	2	3	800	-	-	+ 15,765
สิงหาคม	-	-	-	-	-	+ 15,765
กันยายน	2	10	5,180	-	2,910	+ 18,035
รวม	28	121	78,460	26,680	33,745	+ 18,035

บริการใส่ฟันปลอมจะกระทบต่องานประจำบ้าง แต่ทุกคนก็เห็นด้วยที่จะให้มีบริการใส่ฟันปลอม ด้านผู้รับบริการจากการตอบแบบสอบถามซึ่งมีเพียงร้อยละ 37.5 ของผู้มารับบริการใส่ฟันปลอมทั้งหมด อาจจะมีคามเบี่ยงเบนไปบ้าง แต่ทั้งนี้เพราะต้องการให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยเฉพาะสภาพภายหลังการใส่ฟันปลอมไปเรียบร้อยแล้ว แต่ก็พอจะชี้ให้เห็นถึงความต้องการให้มีบริการใส่ฟันปลอม และมีความพอใจต่อฟันปลอมนั้นทั้งทางด้านการใช้งาน และราคาค่าบริการ

ข้อมูลเรื่องราคาค่าบริการใส่ฟันปลอมจากสถานบริการต่าง ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะกลุ่มสถานบริการภาคเอกชน ซึ่งมักจะไม่ยอมเปิดเผยนัก ฉะนั้นราคาที่ได้นี้ อาจไม่ใช่ราคาค่าบริการที่เป็นตัวแทนที่แท้จริง ส่วนข้อมูลเรื่องราคาค่าบริการสถานบริการภาครัฐ ส่วนใหญ่ก็ไม่รับบริการ หรือ

รับบริการเฉพาะเจ้าหน้าที่ หรือรับบริการที่มีเงื่อนไข หรือรับบริการอย่างมีข้อจำกัดทำให้ได้จำนวนสถานบริการไม่มากนัก หรืออาจเป็นเพียงการตั้งราคาไว้ แต่ไม่มีบริการให้ แต่จากตารางพอจะชี้ได้ว่า ราคาค่าบริการใส่ฟันปลอม อยู่ในหลักเกณฑ์ของอุปสงค์อุปทาน ทำให้สถานบริการภาคเอกชนสามารถคิดค่าบริการได้สูงอย่างมาก ในทางกลับกันราคาค่าบริการภาครัฐ หรือกองทุนสาธารณสุข สำนักอนามัย แม้จะคิดราคาถูกเพียงใด ก็ยังคุ้มกับรายจ่าย จึงสามารถที่จะจัดบริการให้ได้ โดยรัฐไม่ต้องจัดสรรงบประมาณด้านบริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ชนิดของฟันปลอมที่ให้บริการนี้ส่วนใหญ่จะเป็นชนิดที่ง่าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริการนี้ให้เป็นความสมัครใจของทันตแพทย์ และงานบางชนิดต้องใช้เวลามาก และอาจต้องใช้ทันตแพทย์เฉพาะ ทำให้ผลงานด้านบริการใส่ฟันปลอม อาจไม่ตรงต่อ

ความต้องการของผู้รับบริการ อีกทั้งการตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่ได้รับการใส่ฟันปลอมไปเรียบร้อยแล้วนั้น จึงอาจมีเฉพาะผู้รับบริการที่เกิดความพอใจหรือการตอบแบบสอบถามตอบไปด้วยความเกรงใจผู้ให้บริการก็ได้ ซึ่งก็เช่นเดียวกับผู้ให้บริการที่ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งทุกคนเป็นผู้ได้บังคับบัญชาผู้วิจัย อาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงได้

สรุป

บริการใส่ฟันปลอมที่จัดเพิ่มเติมจากบริการทันต-สาธารณสุขที่จัดให้ตามปกติ นั้น เป็นบริการที่เป็นประโยชน์ โดยส่งผลถึงสุขภาพอนามัยโดยทั่วไป เป็นความต้องการของผู้รับบริการ และยังช่วยทางด้านเศรษฐกิจอีกด้วย ในส่วนของกรุงเทพมหานคร ไม่ต้องจัดสรรงบประมาณและบุคลากรเพิ่มเติมยังจะเกิดประโยชน์ในแง่ของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และจะเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงานมากขึ้น ประโยชน์อีกประการหนึ่งของงานวิจัยนี้ อาจใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการใส่ฟันปลอมเพิ่มเติมในบริการทันตสาธารณสุขที่สำนักงานมีจัดให้กับประชาชนทั่วไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ทันตแพทย์ชูชาติ ธนะภูมิ และทันตแพทย์บัณฑิต กิจชนะพานิช ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขเกี่ยวกับการวิจัยนี้ ทันตแพทย์หญิงทัศนีย์ ภานุทัต ผู้อำนวยการกองทันต-สาธารณสุข สำนักงานมี ที่อนุญาตให้ทำวิจัยและทำโครงการบริการใส่ฟันปลอม

เอกสารอ้างอิง

1. George A. Zarb, BO. Bergman, Joseph A. Clayton, Hugh F. Mackay : "Prosthodontic treatment for partially edentulous patient." The C.V. Mosby company saint louis 1978. p. 3.
2. Fenn, Liddelon and Gimsoms : "Clinical dental prosthetics" A. Roy Macgregor third edition Butter worth and Co. (Publishers) LTD. 1984 p.l.
3. Carl O. Boucher ; "Swenson's Complete Dentures" Fifth Edition 1964 P. 11 - 12.
4. Janzen W. "Tempolomandibular joint diagnosis and therapy in complete denture wearers." case demonstration of prosthetic treatment. ZWR ; 1991 Feb ; 100 (2) ; p 78 - 82, 84 - 5,
5. Zhu ST. "The effect of teeth arrangement in maxillary complete denture on the stress distribution of bone tissue photoelastic stress analysis." Chung - Hua - Kou - Chiang - Hsueh - Tsa - Chih ; 1991 Mar ; 26 (2); p. 106 - 8, 128.
6. Faulkner KD ; Mercado MD. "Aetiological factors of cranomandibular disorders in completely edentulous denture - wearing patients." J - Oral - Rehabil ; 1991 May ; 18 (3) ; p. 243 - 51
7. Tallgren A ; Tryde G. "Chewing and swallowing activity of masticatory muscles in patients with a complete upper and a partial lower denture." J - Oral - Rehabil ; 1991 Jul ; 18 (4)p. 285 - 99
8. Kalk W ; Debaat C ; Kaandorp A. "Comparison of patients' views and dentists' evaluations 5 years after complete denture treatment." Community - Oral - Epidemal ; 1991 aug. 19 (4); p. 213 - 6.
9. Watson CJ. "Surgical management of the atrophic edentulous ridge --A Prosthetic view." Dent - tech ; 1991 Oct ; 44 (10)

- ; p. 11, 13, 14 - 15 Passim.
10. Walmsley AD ; Pinsent RH ; Laird WR. "complete denture : 1. Treatment planning and preliminary care." Dent - Update ; 1991 Jul - Aug ; 18 (6) p. 255, 257 - 60.
 11. Majewski S ; Pawlicki R. "studies on the response of epithelial cells of the hard palate to prolonged pressure exerted by prosthesis." Protet - Stomatol ; 1990 Nov - Dec ; 10 (6) p. 251 - 9.
 12. Marsh PD ; Percival RS ; Challacombe SJ. "The influence of denturewearing and age on the oral microflora." J - Dent - Res ; 1992 Jul ; 71 (7) ; p. 1374 - 81.
 13. Eliasson L ; Dahlen G ; Heyden G ; Moller A. "the predominant microflora of the partial mucosa in an elderly island population." Acta - Odontol - Scand ; 1992 Jun ; 50 (3) ; p. 163 - 9.
 14. Phelan Ja ; Levin SM. "A prevalence study of denture stomatitis in subjects with diabetes melitus of elevated plasma glucose level." Oral - Surg - Oral - Med - Oral - pathol ; 1986 Sep ; 62 (3) p. 303 - 5.
 15. Siar CH ; Ng KH ; Ngui CH. "Denture hyperplasia and oncocytic metaplasia." Ann - Dent ; 1992 summer ; 51 (1) ; p. 27 - 8.
 16. Cowan RD ; Addy NL ; Ritchie GM ; Myers TL. "Intentional Replantation of a removable partial denture abutment tooth : A case report." Quintessence - Int ; 1992 Jan ; 23 (1) p. 33 - 7.
 17. Peltola J ; Happonen RP ; Lehtinen R ; Oksaia E. "Clinical aspects of oral implantology." Proc - Finn - dent - Soc ; 1991 ; 87 (2) ; p. 271 - 86.
 18. Caiazza S ; Taruscio D ; Ciaralli F ; Crateri P ; Chistolini P ; Bedini R ; Colangelo P ; Pintucci S. "Evaluation of an experimental perodontal ligament for dental implants." Biomaterials ; 1991 Jul ; 12 (5) ; p. 474 - 8.
 19. Kazemi H. "a crown and sleeve removable denture with periodontally involved teeth as abutments ; An alternative to a conventional complete denture." Compendium ; 1991 Apr ; 12 (4) ; p. 212, 214, 218 passim.
 20. Glass Rt ; Belodraydic KA. "The dilemma of denture contamination." Todays - FDA ; 1991 Feb ; 3 (2) ; p. 4c - 6c.